

Kommentar till Migrationsöverdomstolens dom den 6 maj 2010 gällande byte av offentligt biträde

Migrationsöverdomstolens mål gäller en kristen mans begäran att få byta offentligt biträde då han inte kände förtroende för biträdet på grund av att hon var muslim och inte heller ansåg sig kunna berätta om sina asylskäl för henne eftersom dessa inkluderade förföljelse från muslimer i hemlandet.

Även om domen rör ett speciellt ärende och den religiösa tillhörigheten hos parterna ytligt sett synes vara avgörande gör Migrationsverket bedömningen att domen berör vissa allmän giltiga frågor, som måste beaktas av verket.

Frågan gäller alltså byte av biträde och inte förordnande av biträde. Migrationsverkets nuvarande praxis vid förordnande av biträde berörs därför inte.

Byte av offentligt biträde får ske om det finns särskilda skäl.

I domen tar Migrationsöverdomstolen hänsyn till tre faktorer: - att den sökande utan dröjsmål påtalat problemet, - att den sökande uppger att han inte vågar berätta om sina asylskäl, och - att hans asylskäl medför att hans upplevelse av situationen är förstående.

Migrationsöverdomstolen anför bl.a. att eftersom asylberättelser i många fall berör frågor av känslig personlig karaktär är det ofta av utomordentlig vikt att den sökande har förtroende för de som ska ta del av berättelsen.

UNHCR har i sin handbok anført bl.a. följande. En person som på grund av sina upplevelser hyser fruktan för myndigheterna i hemlandet, kan fortfarande känna ängslan visavi varje annan myndighet. Han kan därför vara rädd för att tala öppet och ge en fullständig och precis redogörelse för sitt fall. (se UNHCR:s handbok, p 198).

Av detta bör kunna uttolkas att det för en sådan person som nämns i UNHCR:s handbok är om möjligt ännu viktigare att han/hon kan ha förtroende för sitt offentliga biträde.

Asylprocessen bygger på att den sökande ska lämna en så fullständig och detaljerad berättelse som möjligt redan i grundärendet. Om ett utvisningsbeslut vinner laga kraft är det nästan omöjligt att få asylskäl prövade som hade kunnat åberopas tidigare. Även asylprocessen ger därmed starka incitament för att det måste finnas ett förtroende mellan det offentliga biträdet och klienten.

Migrationsöverdomstolens dom bör tolkas så att när den sökande utan dröjsmål påtalar en förtroendebrist gällande sitt offentliga biträde och asylskälen kan göra situationen förstående måste Migrationsverket vara lyhörda för att detta kan vara sådana särskilda skäl som motiverar ett byte av offentligt biträde.

OBS dock att offentligt biträde är den enda rättsfigur som har specialreglering för byte genom 5 § i lagen (1996:1620) om offentligt biträde och 26 § andra stycket rättshjälpslagen (1996:1619). För övriga rättsfigurer involverade i asylutredningen gäller endast jävsbestämmelserna i förvaltningslagen. Det går därför inte att göra en analog tolkning av rättsfallet för bedömning av tolkar, handläggare och beslutsfattare.